

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre " 50 "
Negyedévre " 25 "
Egy hónapra " 12 1/2 "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábon petít sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, többszöri hirdetések alkuszerinti jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 80 kr.

Osztrákok hareza.

Debreczen, aug. 21.

Az osztrák-németeknek a „Wacht am Rhein“ a nótájuk és a „Los von Rom“ a jelszavuk. Mind a kettőnek a jelentősége igen világos. A „Wacht am Rhein“ a nagy Németország himnusa. Rómától pedig nem azért akarnak elszakadni, mert a római pápa ellen van kifogásuk, hanem azért mert az osztrák császár katolikus, a német császár pedig lutheránus.

Tisztára forradalmi állapotok ezek, a melyeknek a következményei ma még csak sejtethők, — de be nem láthatók. Egy azonban már is bizonyos. Az osztrák-németek mértéktelen és teljesen forradalmi agitációja immár nemcsak a reichsrath funkcionálását akadályozza meg, hanem a delegáció megválasztását is.

Nem akarunk e pillanatban hosszas államjogi fejtegetésekbe bocsátkozni. Nem akarjuk bizonyítani, hogy az immár nyílt és minden fenntartás nélkül működő absolutizmus Ausztriában teljesen megdőnti az 1867-iki dualisztikus szervezetet és alkotmányunk értelmében szétöri mindazokat a kapcsolatot, melyek Magyarországot az uralkodó személyén kívül Ausztriához fűzik.

Egyelőre csak egyet akarunk már most konstatálni. Ha gróf Thun az összehívandó reichsrathból tényleg nem kap

delegációt, akkor a pragmatika szankcióból folyó közös ügyeknek eddigi elintézési módja formszerűen és gyakorlatilag is kivihetlenné válik.

Már most mi következik ebből?

A magyar parlament, mint a souverain magyar állam képviselője eddig a közös hadügy, közös külügy és a közös pénzügyi költségvetés és ezek vezetésének parlamentarizmus ellenőrzését az 1867-iki törvény értelmében nem közvetlenül, hanem közvetve a delegációk által gyakorolta.

Ha a delegáció intézménye megszűnik, akkor mi sem világosabb, mint hogy mindezek a jogok visszaszállnak minden fenntartás nélkül a magyar parlamentre.

A magyar képviselőház akkor épp úgy közvetlenül fogja tárgyalni a hadügy-, külügy- és a közös pénzügyminiszterek költségvetéseit, mint a hogy eddig tárgyalta a belügyi, pénzügyi, közoktatási stb. költségvetést.

És minthogy a magyar parlamentaris alkotmány első posztulátuma a felelős parlamentaris kormány, világos, hogy Krieghammer, Golowowsky és Kállay urak tagjaivá válnak a magyar kabinetnek és köteleességük a magyar parlamentben megjelenni és tárczájukat a költségvetés tárgyalása alkalmával személyesen képviselni.

És akkor Kossuth Ferencznek módjában lesz előre bejelentett híres inter-

pellációját a Hentzi-ügyben közvetlenül báró Krieghammer hadügyminiszterhez intézi.

Ez így fog lenni, mert így kell lenni. Hogy ennek az állapotnak a vége nem lehet más, mint a teljes függetlenség és a personális unió, s egyelőre a hadsereg és külügyi képviselőteljes önállóítása, az kétségtelen. De ez még a jövő kérdése lehet, lehet a közel, lehet a távolabbi jövőé, de mindenesetre a jövőé.

Ami addig sem mondhatunk le a közös ügyek parlamentarizmus elintézéséről egy pillanatra sem. Mi alkotmányos parlamentaris független állam vagyunk — és az is akarunk maradni. Királyi esküvel erősített alkotmányunkat nem engedjük sem elvenni, sem megcsontítani. Ha erőszakkal támadják meg — védeni fogjuk, a mint ötven évvel ezelőtt.

As 1867-iki közjogi megalkuvást a nemzet nagy része ellenezte, de a többség megkötötte. A többség akarata előtt meghajolt a kisebbség is, és a kötés mellett kitartott a nemzet híven becsületesen, loyálisan. Nem a mi hibánk, hogy a kötés alapjai most meginognak. Az osztrák nyelvrendeletet nem mi bocsátottuk ki, az osztrák nemzetiségeket nem mi uszítottuk egymásra. A kik megcselekedték, feleljenek a saját fejedelmüknek, népüknek, lelkiismeretüknek.

Az osztrák monarchia absolutizmusa elől mi bevonulunk alkotmányunk

Nagyjaink megbecsülése.

A „Debreczen“ eredeti tárczája.

Az a bajor határszélen fekvő felső-ausztriai kisváros: *Mauerkirchen*, ahol most a nyarat töltöm, jelenleg szép ünnepélyre készül. Emléktáblát helyez egyik népköltőnek, *Reischl Józsefnek* szülőházára és azt az évi szept. hó 1-én ünnepélyeségek között leplezi le.

Mikor ezt hallom és az én édes hazámra gondolok, sok minden eszembe jut nekem. Ki is volt tulajdonképpen ez a *Reischl József*? Nevét az irodalomtörténetben nem olvassuk, köteteményei nem járták be diadalmasan a művelt világot, sőt még a németiség határát sem, és mégis emléket őriz a halás nép, cultusát híven ápolja nemcsak szülővárosa, hanem egész Inviertel, a melynek népét s népének érzését s gondolkodás világát a saját dialectusában jellemzően tudta megörökíteni.

Köteteményei csekély számuak, alig fél-ujj vastagságú kötetben adták ki kora halála után barátai. A német Génusz száz száma szült e világra nagyobb, előkelőbb, termékenyebb szellemeket, mind a mellett ennek a kis mécsesnek a világát sem hagyják ki-aludni, hanem érdemeiként megbecsülik. A hatalmas, nagyszámú német nép nagyjainak,

jeleseinek szinte számlálhatatlan sorozatával dicsekszik.

Mi volna azokból egyiket-másikat a feledésnek átadni! Mégis csak egy sem veszt el közülök, mindeniknek megvannak — szűkebb vagy szélesebb körben — a maguk tisztelőik, megbecsülők.

És mi magyarok? Elfacsarodik a szívem, ha nagyjaink iránti kegyeletlenségünkre gondolok. Itt bármerre megy az ember, a temetőben díszes emlékek, az utcákon, kertekben szobrok, a házakon emléktáblák mutatják a derék őseket megbecsülő halás utódok kegyeletét.

Reischl Józsefnek pl. mindjárt halála után díszes emléket helyeztek sírja fölé, egy másik invidiálos költőnek, *Stelzhammernek* a közeli kis *Henndorf* mutogatja büszkén sírszobrát. A szomszéd *Braunau* a napóleoni háborúkban vértanú halált halt *Palma Frigyesnek* emelt emlékszobrát. Ha nagyobb városokban pl. *Linzben*, *Salzburgban* stb. járunk, lépten-nyomon egy-egy emléktábla ötlük szemünkbe, a mely mindmégannyi nagyok emléket őriz s halára és kegyeletre buzdítja az embereket. Mit szólunk a *regensburgi Walhalláról*, a müncheni *Ruhmesballeról*? Ezek csak kiáltóbbá teszik a mi sok tartozásunkat.

Hányan vannak jeleseink közül (pedig azoknak száma bizony nem légió), a kik jel-

etlen sírokban porladoznak, sőt a régiek mulasztása következtében soknak ma már nyugvóhelyét sem tudjuk fölfedezni. Igaza volt a költőnek, a mikor énekelte: „A kidőlt, nagy ősök szent porán Feledés köt pókhálót korán.“ Így volt ez s részben még ma is így van nálunk.

Tagadhatlan, hogy mióta a kultusz nemzetek sorába léptünk s nagyjaink megbecsülésére eszméltünk, sokat tettünk a dicső ősök emlékeért.

De századok mulasztásait kell pótolnunk s ez nem könnyű és nem hamaros dolog. — Társadalmunkban most már van érzék a nagyok emlékének megőrzése iránt, úgy hogy most meghalt jeleseink iránt hála és kegyelet hiánnyal a nemzetet vadolni aligha lehet. De a multban elhunytak még várják, hogy emléküket felelőssük és látható alakban buzdításul oda állítsuk az emberek elé.

Milyen nagy feladatok várnak még reánk ezen a téren! Hogy csak Debreczenre tekintünk is, hány jelesünk porlik ott elfeledett, jejtelen, vagy gondozatlan, behorpadt sírban! A nagy *Méliusz* sírhelye ismeretlen, több híres püspökünk, tanárunk jejtelen sírban alusszák örök álmukat; a híres *Budai Ézsaiás* sírja szánalomra méltó állapotban, összedőlvé van. A város utcáin sem sokkal vigasztalóbb képek tárnak elénk. Az egy Csokonainak cultusza fejlődött ki pusz-

erős sáncaiba. Ezt a várat meg fogjuk védeni, azon nem engedünk egyetlen egy rést sem ütni. Arra pedig ne gondoljon senki sem, hogy ezt a várat meg lehessen kerülni akár formulával, akár klauzulával. Mert azt az államférfiut, aki ezt megkísérelné, elsöpörné a nemzet haragja.

Oszták alkotmányváltoztatás. A delegacionális választások meghírdülésének esélye az oszták kormányparti sajtótegyre jobban foglalkoztatja az alkotmány változtatás kérdésénél. A Moravske Orlice most azt követeli, hogy ez az alkotmány változtatás ne terjedjen ki csupán a dualizmusra, a Magyarországgal való közösi viszony új szabályozására, hanem legyen az alkotmányreform teljes, ami alatt kétségelenül a föderalizmus megvalósítását érti. Az oszták föderalizmus híveiként lépnek fel újabban az oszták szociál demokraták is. Szept. 14-én Brünnben nagy pártgyűlésük lesz, amely elé a pártvezetőség a következő kimondó határozati javaslatot terjeszti:

1. Ausztria csak demokráta nemzetiségi szövetséges állam lehet;
2. E szövetséges állam önálló emzeti önkormányzati területekre oszlik, lehetőleg a nyelvtartárok szerint;
3. Minden nemzet önkormányzati területe nemzeti egységet képez, a mely nemzeti kulturális és nyelvi ügyeit teljes önkormányzattal intézi;
4. Vegyes ajku területeken a nemzetiségi kisebbségek nemzetiségi létükben külön törvényvel oltalmazandók;
5. Nem ismerünk nemzeti kiváltságot, elvetjük tehát az államnyelv követeléseit, ellenben a meglévő német érintkezési nyelv mindaddig, míg más nincs, gyakorlati szükségességgnek tekintendő, a nélkül, hogy ebből a többi nyelvekre nézve sére mes kiváltság származhatnék.

Az 1898 évi zárószámadás. Az állami számvéő szék már befejezte a részletes zárószámadás szerkesztését és hozzákezdett az összesítő és lezáró munkához. Az 1898. évi zárószámadás, az alapokat is ideértve, több mint 600 részletes zárószámadást fog nyújtani, a melynek eredményeit felölelő sommázat is már leközlebb elkészült s ezzel együtt elkészítik az államháztartás mérlegét és azt a részletes jelentést is, amelylyel az állami szám-

vevőszék az évi zárószámadást a törvény értelmében az országgyűlés elé terjeszti. — E munka augusztus végén előreláthatólag teljesen elkészül, a mikor is az állami számvéőszék a kész zárószámadást és jelentést az országgyűlésnek leendő bemutatás végett át küldi a miniszterelnöknek.

Költészet az államban.

Irta: Gondy Károly.

Ha minden katona az oldalán kard helyett lantot viselne, úgy va-ahogy csak nyelbe lehetne ütni a világbékét, mely hamarosan apasztána az állam függő és független adósáigait. Dehogy a dalban nincsen az általában óhajtott d i a d a l és hurrall és hurokkal nem csatázhatunk, jobb a régi mód mellett megmaradni: k ö l t e n i bőven állami célokra, mert a cél: aczell! vagy — kötéll!...

Mi századok óta e fajta költészet és költészethez vagyunk szoktatva. Mit is ér ha a szív csak a dalban verzik és utójára a hüelen kinevet, meg kell azt néha csapolni... hadd bugyogjon az arany csapon a gyöngyöző hazaszeretet! — foly ki, foly ki verem, mulj el életem!

Igy imádkozott a haza első dálnoka és nem sokára buzdító szavát a csatasíkon teltleg beválta!

Félre tehát az ideális költészetrel, sutra a lanttal... a lant marad alant. Dob perregjen, trombita harsogjon, hogy a milliók vészajaja elömuljon!

Nem a csatasíkon, de a sikos parketten úgy a surolatlan, földes szoba padlón nem sokára szembe állunk a végrehajók seregével, kezében a halálos itélettel. Nem foly itt vér, csak amolyan stikkelt lágy párnákkal hadakozunk, mint cirkuszbán felfutt hólyaggal puffogatnak. Megszokott valami ez olympi játékok, hol a diadal-taligára kerül a kiszívott tájték és Krisztus nélkül marad a rozszant hajlék. Egyelőre még a cséplés, takarítást be nem végeztük, kis pénzmagra szert nem tettünk — ha ugyan a gabona-uzsora el nem szűde — egész bekében lehetünk. Egészen szeptemberig gondolkozhatunk a mulhatlan adón és adósságon.

A szalmából talán marad egy pár zsup... szegény Jákobnak az sem volt! és miért panaszoknál, ha alma a kópárnán oly felséges volt?!

Nem lesz azért felesleges egy kevés utó

zéstől vissza nem riadni. Dimidium facti, qui bene coepit, habet. Kezdenek nagyjainknak emléket emelni egyházi és világi hatóságok, társulatok, a társadalom közös erővel, az ifjuság határtalan lelkesedésével s végül egyes tehetősek, a mint azt Hegy Mihályné példája mutatja.

Debreczenben a kisebb emlékműveken kívül, két nagyobbak már eddig sem szabadna hiányozni. De a jövőben okvetlenül elő kell állítani, mint a város symbolumát. Egész multja szól Debreczennek a mellett, hogy a r e f o r m a t i o és a s z a b a d s á g jelképes szobra ott álljon a nagytemplom előtti térségen. Ott álljon a reformáció szobra a magyar reformáció kiváló bajnokainak alakjaival, első sorban a M é l i u s z é v a l, a k i lángszével és vasakaratóval megszilárdította hazánkban a kálvinizmust.

Ott álljon a szabadság szobra, a szabadsághősök alakjaival, első sorban a K o s s u t h é v a l, a k i a d i c s ő s é g e s időkben, mint kormányzó, Debreczenből intézte a haza sorsát. Szóval eszméljünk föl, becsüljük meg nagyjainkat, s velők együtt azon nemzeti ideálokat, a melyeknek köszönhetjük, hogy a S z ó z a t szerint: „annyi bal szerencse közt S o l y sok viszaly után, Megtörve bár, de fogva nem, El nemzet e hazán.”

S. Szabó József.

cséplés, hát ha találunk még elég mondókamagot, mielőtt a párná-nyuzas előtt megemelnénk a kalapot.

A fővárosi »adó-ügyi raktár« már is szüknek bizonyult a Károly-kaszárnyában; a fináncz kerü a II. emeletet, mert az adó-incasso lassan mozog: sok árverésre van kilátás. A kaszárnya főkapuja felett ugyan csuffa van téve »Atlasz«... globus helyett danyhat hord a hátán! Szegény nép! nem elég, hogy annyi századon itt tartottad a katonát; ráadásul itt dobolják el utolsó párnádat?!

A dob, ha megdobban megdöböntő valamit: a k a t o n a i dob vér, a p o l g á r i vagyont követel. A dob nem azért dob, hogy pergő nyelvén hajlékunkba vissza csaljon. Hiába, »az állam mindenek előtt!... hát a polgár? — mindenek után!

Az igazságügyi titkárnak Vörösmarty Belának megesett a szive a dobjelölteken. — Nem hiába »vörös« van nevében, vér a szivében. Fel is tesztem, hogy atyja mérhetlen nem szivét örökölte, de há Lamartine mint költő és jeles szónok nagyobb államférfi volt mint a hebegő Bismarck? ... A sziv nagy akadály a politikában... vessed oda jó előre a hyenáknak. mert mint embertelennek jobban hódolnak.

A »Jó sziv« magában olcsó sorsjegy igérvény, főnyereményére kiszámít, ha egyszer jótékonyság a célja? — A titkar hiába hangoztatja kormányja előtt: Nebánts magyar véredet! ne nyulj utolsó párnájához, hogy álmatlan éjjeiben ha nem gondját, legalább nehéz fejét letehesse!

— A válasz, refrénje mindenkori: Az állam mindenek előtt! — Az érzékellen tengerpartot nem mossa közveilen a nagy hullám, mely a hajó örést szenvedett családot a tenger közepén maga alá temette, nem hat oda, a mindennapi családi dráma megrendítő jelenete, melyben az apa rakásra öi gyermekeit mert tartani nem tudja, Hát katonát honnan sorozunk? — Csakugyan tót gyermekeket lopunk?!

Kell is nekünk katona, ha Hentit mint a Ludovika védszentjét ünnepeletik vele, és a mi első H o o v é d ü n k e t szemelik ki Tellnek, hogy löjje a haza fejeről a vad almát!...

Adjuk meg a császárnak a mi a császáré, a királynak, a mi a királyé! — A miniszternek, a mi a miniszteré... az adó végrehajtónak is az övét a mi azután marad az mind a tied jó magyarom! — Ilyen rákfenés államban aligha jutott volna Petőfinek eszébe a legszebb gondolata: Tied vagyok, tied házam!...

Az állami háztartásban nincsen költészet csak a észnélküli költsékezés a poltronok javára és az ország kárára. Elkieseredésünkben egyre szidjuk a németet, pedig nem mindig ő a hunczut.

Vannak oly kemény szivü vereink, kik észnélkül írják az adó librettot, mihez mi ábránd nélkül megtaláljuk a siró hangot. Vannak magány passzióink, melyeket állami költségen kielégítünk. Az orszagház, a vaskapu, a sok folyószabályozás, a lép és sápl-lecsapolás, a nagy sorolás, delegáció defraudáció, rossz adminisztráció és egyéb fundáció, rossz rimek és jóval tullepek a költői szabdságot.

És mi mit élvezünk a sok áldozatokért? — Azt, hogy a Lánchidon meg 50 év után is fizetünk, a nyers orszagháznak egy korona a beépője, de a mi a legszebb a vaskapun ingyen járjon az idegen! Valóságos körkép ez a mi szegény országunk, hol a központból mint a bolondok, tapsoljuk saját vereségünket!

Hiába magasztaljuk költőinket!... az emléktáblák köből vannak és apothozisuk dicsfénye vissza szűzárzik a szuronyban. A költészet összefort imaja, egy orcszoborban a vigasztalhatatlanoké, övék a mennyek de nem a földek országa! Szt. István könyörögi éretünk!... Vessük csak »viribus unitis« utolsó fillérünket a központi adó-bukszába... visza fizetik azt majd o d a f e n n!

Kár a nagy németet szidni, mert náluk az másképpen van: a vagyontalan 60 éves

tán a köztudatban. E tekintetben sokat tesz a róla nevezett kör, mely más kiváló debreceni írók emlékezetét is dicséretre méltó fáradozással igyekszik a feledés homályából előhozni, vagy a feledéstől megóvni. E törekvésnek köszönhetik lételöket a Fazekas és Petőfi emléktáblák.

De mennyien vannak még a debreceni hirneves tudósok és írók között, akik ha nem is szobrot, de egy-egy emléktáblát megérdemelnének!

A Csokonai körre, mely nagyjaink emléket megbecsülni s ápolni céljainál fogva első sorban van hivatva, sok és szép feladatot kell a jövőben megoldani.

Am e kört magára nem hagyhatjuk. Meg kell mozdulni az egész társadalomnak. A legcsekélyebb mozgalmat sem lehet kicsinyelnünk. »A kisdéd makk merész sudárba szökken.« Példát is hozhatok fel.

Mint pataki diák 1882-ben kezdettem néhányad magammal a rimaszombati T o m p a s z o b o r eszméjének híveket szerezni. Nehezen ment eleinte. Mi magunk gyűjtögtünk reá fillereinket, de a kitartó igyekezet lassan lassan mások lelkesedését is felkeltötte s ma a rimaszombati Tompa-szobor készen van, csak a teleplezését várja. Ugyanigy hozta létre a dr. Bartha Béla fáradhatatlansága a s.-pataki Tompa szobrot.

Mindenki sokat és nagyot tehet, csak következetesen akarnia kell. És e kezdeménye-

iparos is nyugdíj képes, és mindenki 1000 márka keresete után adó mentes.

Német országban még találni igazságot, és a parlament sem alá rendelt... a kánikulában sem hord szájkosarat; ráillemek régi helynevei: Dort-recht, Dort-mund.

Maga II. Vilmos — kit a csatornakerésben leszavaztak — csak a f i s c u s t mondja arbárnak, mert a császárnak szive van: ír és zenész s esze, fogékony telke átérzi népének minden baját.

Táviratok.

Franciaországi események.

Rennes, aug. 20. Este 7 órakor Labori állapota kielegitő volt. Labort, a ki már dolgozhatott, csak Picquart-ot fogadta.

Egy nőt, a ki úgy látszik elmebajos, letartóztattak, mert belepő jegyet kért a Dreyfuser tárgyalásához, hogy D r e y f u s t m e g ö l h e s s e.

Hir szerint a ma reggel elfogott egyén semmi összefüggésben nem áll a Labori elleni merénnyel.

Páris, aug. 20. A Chabrol-utca környékén az éj folyamán tüntetések voltak és a nácionalisták és a szocialisták közt verekedésre került a dolog. A rendőrség közbelépett és a szétoszlatta a tömeget. 20 letartóztatás történt, de csak 2 embert tartottak fogva. A Chabrol-utcában igen szigorú az őrszolgálat. Guerin és társai vízhiányban kezdenek szenvedni.

Kossuth sirjánál.

Budapest, aug. 21. A Szent-István napi ünnepek alkalmából igen számosan érkeztek a fővárosba s ezek közül nagyon sokan felkeresték Kossuth sirját. Minden látogató vitt legalább egy kis virágot, úgy, hogy most az egész siri virágerdő borítja. Az ercsiek tömegesen vonultak a sirhoz s megható volt a jelenet, mikor a vidéki asszonyok magukkal hozott virágcsokraikat, koszorúikat elhelyezték a Kossuth sirján.

Szt. István napja a fővárosban.

Budapest, aug. 20. A főváros, szokásaihoz híven ma is nagy részvétellel tartotta meg a Szt István napi körmenetet. Minden templomban nagy egyházi pompával ünnepelték meg a Szent Király emléket, a hívek óriási részvéte mellett. A körmenetre már korán reggel óriási csoportokban zárandokolt át Budara a közönség, a melyeknek nagyrészet most a vidékiek képezték. Jóval 7 óra előtt kezdtek gyülekezni a notabilitások, a Zsigmond kápolnában. Tekintettel a hűvös időjárásra Vaszary Kolos ez idén nem vett részt a körmenetben.

Remek diszhintóján a primási palotából Walter Gyula kanonok kíséretében egyenesen a Mátyás templomba hajtatott és ott várta be a körmenet megérkezését. A körmenetet dr. Kohl Medárd vezette a ki a primási udvari papokkal kevesse 7 óra előtt érkezett meg a Szt. Jobb elé. — A papág rövid szünet után megindult a Mátyás templom felé.

A mint a hercegprimás a szentély trónusán elhelyezkedett, dr. C z i s z a n i k János elmondta az alkalmi szent beszédet. A nagy hatású beszéd után megkezdődött az ünnepi mise, a melyen Vaszary Kolos pontifikált. Mise után a Mátyás templomból a harangok zugása között körmenetben vissza vitték a Szt. Jobbot a királyi palotába, és a korona teremben helyezték el ismét.

Budapest, aug. 21. Vaszary Kolos holnap titkára kíséretében Balaton-Füredre utazik.

Szent István király napja a vidéken.

Veszprém, aug. 21. A Szent István napi ünnep alkalmából a házak fel vannak lobogóva. A püspöki templomban K e n e s pápai prelátnak diszmisét pontifikált, melyen a hatóságok is jelen voltak. A misé után Hor-nig püspök és F e n y v e s s y főispán az ünnepelt közönséggel az ujonnan renovált templom beszentelésén vett részt.

Temesvár, aug. 20. Szent István emléket ma fényes ünnepi misével ünnepelték. A misét D e s s e f f y püspök teljes főpapi díszben pontifikálta. Delben a püspök ebédet adott, melyen a város előkelőségei közül hetvenen voltak hivatalosok.

Kassa, aug. 21. Szent István napján a dombon mise volt, melyen a polgári és katonai hatóságok jelen voltak. A város fel volt lobogóva. Delben Bubic püspöknel a szobor volt.

A szebeni Teutsch ünnepély.

Nagyszében, aug. 21. A Teutsch szobor leleplező ünnepé alkalmából igen sok üdvözlő beszéd és távirat érkezett ide, többek közt Széll Kálmán miniszterelnöktől, a magyar tudományos akadémiától, Bonn, Greifswald, Göttingen, Halle, Erlangen, Triburg, Tübingen, Leipzig, Rostock, Straszburg, Besel Zürich és Kolozsvár egyetemektől, a soproni theologiai fakadástól, Sárkány, Balch és Barton püspököktől, a nurabergi román német muzeumtól, Fabirai laborszernagtól, a csernovitzi egyetem rektorától és tanáraitól és Donndorf stuttgarti tanáraitól, az emlékszóbor alkotójától.

A gyönyörű Teutsch-emlék hat méter magas, 3 $\frac{1}{2}$ méter a püspök ércpalástra esik mely püspöki díszben ábrázolja Teutschot Jobb keze pergamenteken nyugszik, melyek a régi szász czimmerrel ékesített román oszlopon fekszenek. Balkezelével a bibliát szorítja szívére. Szeme bizalommal tekint felfele. A szobor talpzatára négy bronzemlék van elhelyezve melyek a püspök munkatársait, Semidt Comest, Bindes G. P. püspököt, Schuller iskolatanácsost és Getbel országos egyházi titkárt ábrázolják.

A színházban tegnap diszlocadás volt, melyen az erdélyi szász népköltészet történetét szóban, dalban és képekben sikerülten bemutattak.

Életunt magánzó.

Bergen, aug. 21. V. Lipót tetényi születésű 68 éves gazdag magánzó ma Fa-utcai lakásának ablakából levetette magát s rögtön meghalt.

Legujabb.

Óriási zavargás Párisban.

Budapest, (érk. 1. óra 10 percz.) Saját tudósítónk távirata). Tegnap délutántól kezdve egész éjjel óriási zavargás színhelye volt Páris. Az antiszemita és Dreyfus pártiak előzöntötték a boulevardokat rendkívül zajos tüntetéseket rendeztek.

Tíz óra körül már lázban volt az egész főváros. A commune idejére emlékeztető lázító csoportok járták be a főutcákat.

Az óriási néptömeg közül sűrűn hangzottak fel a kiáltások:

— Éljen a köztársaság! Le Dreyfussal.

Egyik boulevardon összeütközés keletkezett a tömeg és a csendőrök között.

A Dreyfus-pártiakat megtámadták az antiszemita, s véres harc keletkezett.

A harcba beleavatkozott a rendőrség, a mikor a tömeg ez ellen fordult.

Éjféli utáni 1 órakor jelentette a rendőrfőnök a köztársasági elnöknek, hogy az éjjeli zavargásban 380 ember

sebesült meg. A rendőrök közül 59 szenvedett kisebb-nagyobb sérülést.

Letartóztattak 150 embert, kik jelenleg a rendőrség fogházában vannak.

Az izgatottság Párisban folyton nő. A helyőrség készenlétben van.

A magyar czimer és az augsburgi légszesztársulat.

— Az igazgatóság figyelmébe.

Debreczen, aug. 21.

Az augsburgi légszeszgyár részvénytársulat mióta lejárandó szerződését megakarja újítani, rendkívüli módon hangsúlyozza magyarságát. Az igazgatótanács minden egyes tagja, a vidéki telepek vezetői egytől-egyig magyar érzelműek s erősen tagadják, hogy ők magyar pénzen akarnak boldogulni.

Mi erre a nagy hazafisságra azt mondjuk, hogy szép dolog, de kezünket nem tesszük érte a tűzbe. Nem pedig akkor, mikor a magyarság szívében, Debreczenben oly durván sérti a nemzet tradícióit, mint a hogy azt a következőkben elmondandók vagyunk.

Tudvalevő dolog, hogy az augsburgi légszesztársulat a fő-utcai gáz lámpákat vas oszlopa lámpákka alakította át. Ez ellen nincs is senkinek kifogása, mert hiszen az oszlopok sem a józilest, sem pedig a szemet nem sértik. Ezekre a vasoszlopokra azonban a társulat a földtől számított másfél decziméter, tehát 15 centiméter magasra igen sok helyen Magyarországi czimerét illesztette rá.

És éppen ez, a mi ellen nekünk kifogásunk van és a mi nemzeti tradícióinkat mélyen sérti.

Kényelenek vagyunk megkérdezni az augsburgi légszeszgyár igazgatójától először azt:

Honnan vett magának jogot és bátorságot a magyar cimer használatára? Tudunk szerint az 1883 XVIII. t.-cz rendelkezése folytán magánjellegű vállalatok gyári vagy ipari czikkeiken czimtblájukon üzleti helyiségeiken, czimlapjaikon, készítményeiken a magyar czimert csak miniszterelnöki engedéllyel használhatják! De ezt is csak úgy, ha a czimer mindig tisztességes helyen helyeztetik el. Van a tisztelt részvénytársaságok miniszterelnöki engedélye a cimer használatára? Mi azt hisszük nincs, s ezt a törvény ellenére jogtalanul használja.

Azt kérdezzük továbbá, hogy ha már használja a társulat a magyar nemzet czimerét, honnan vette magának azt a példátlan bátorságot, hogy azt közvetlen a járda fölé oly helyre helyezze, a hol azt bárki bemocskolhatja?

A magyar czimernek közjogi jelentősége van! Köteles tiszteletben, becsülésben tartja azt minden állam — miért akar hát kivétel lenni az a kis német vállalat, melynek Magyarországot tisztelni annyira olya volna?

A püspöki hivatal és a nagytemplom közt a kis templom előtt és még két helyen nap-nap után látjuk, mint mocskolja be részeg ember, ostoba ember stb. az ország czimerét az augsburgi légszesztársulat jóindulatából.

Csodálkozunk ezen főleg ezért, mert minden a hatóság felügyelete alatt történik. Hogy neveljük akkor fiainkat magyarokká, ha egyik legszentebb közjogi jelvényünket nap-nap után megszensteleníteni látjuk.

Sürgős intézkedést kérünk ugy a hatóságtól, mint az augsburgi légszeszgyár igazgatóságától. Távolítsák el a porból, szemétből az állam czimerét, melyet még ráadásul a magyar szent korona is ékesít, s tegyék azt megillető helyére.

A halogatást nem tűri a polgárok jó érzése, mely már most fellázadt a kegyelet ily durva megsértése miatt.

H I R E K.

Nem . . .

Nem, nem hiszek! Mért üzzem én a lelke
Epedő vágygally bolygó fény után? . . .
Minden reményem megtört a keserven,
Hisz balga, örült ébránd volt csupán.

Ne hívj, ne csalj szerelem szép világa!
Az én világom irdatlan, sötét.
Ezer tavasz s ezer tavasz virága
El nem zavarja fullasztó ködét.

Ne hívj, ne csalj, én nem tudok szeretni,
Lelkem kifosztott, nyomorult, szegény.
Elkárhózástól meg nem válja semmi
S a te sugárod: örjögő remény.

Tűnt ifjuságnak visszajáró árnya, —
Az lettem én . . . a múlt után futok . . .
Isten hozzád szerelem szép világa!
Ne hívj, ne csalj, szeretni nem tudok . . .

Ady Endre.

* **Személyi hírek.** Dr. Molnár Jenő ügyvéd, a budapesti függetlenségi párt egyik vezérfőnöke városunkban időzik. — Benedek Sándor közigazgatási bíró, tegnap este testvérei látogatására Debreczenbe érkezett.

* **A ker. és iparkamara kongresszusa.** A ker. és iparkamarák e hó 23-án kongresszust tartanak Nagyváradon. A debreczeni kamarát Szabó Kálmán elnök, Mayer Emil alelnök, dr. Király Ferencz orsz. képviselő, titkár, Grünvöld József II. titkár képviselik a kongresszuson.

* **Hymen.** Ujlakyal Antal író és hírlapíró kollegánk a Debreczeni Ellenőr főmunkatársa, e hó 26-én tartja egybekelését Budapestben özvegy Uprimny Lipótné leányával Uprimny Gizella kisasszonnyal.

* **A Vilmos huszárok hazaérkezése.** A városunkban állomásozó 7. sz. Vilmoshuszárezred befejezte nyári hadgyakorlatait s a tegnapi nap folyamán utnak is indult már Aradról hazafelé. Leonhardi baró alezredes programja szerint ma Sárádon lesz az ezred, 21-én Nagy-Zerind közelében marsolnak 22-én Szalonta vidékén lesznek s 23-án Debreczenben lesz a század.

* **Hajdúvármegye állategészségügye.** Hajdúvármegyében f. hó 17-ig a következő állatbetegedések fordultak elő: Lépfene: Bali maz-Ujváros 1 udvar, Vámospercs 2 u., összesen 2 község 3 udvar. Veszettség: H.-Nánás 1 udvar, H.-Szoboszló 1 udvar, összesen 2 község 2 udvar. Takonykor: Földes 2 udvar, H.-Nánás 2 u., H.-szoboszló 1 udv., Kis-Szöke 1 udv., összesen 4 község 6 udvar. Rühkór: H.-Hadház 1 udv., Nádudvar 1 u., összesen 2 község 2 udvar. Sertésvész: B. Ujváros 1 udvar, Földes 7 udvar, H.-Bószörmény 2 udvar, H.-Hadház 5 u., H.-Nánás 1 u., Kaba 1 u., Nádudvar 1 u., Szovat 38 udv., Téglas 6 udvar, összesen 9 község.

* **A mai kritikus nap.** Falb jóslata szerint a mai nap első rendű kritikus nap. Hogy miért? — azt csak Falb tudhatja.

* **Tűz.** Ma délelőtt 10 órakor a Piacutca 38. sz. a levő Schäffer-féle ház hátulsó udvarán lévő mintegy 18 méter széles istálló és kocsiszin ismeretlen okból kigyuladt. A tűzoltóság telefon útján értesült és egy géppel 2 hordó vízzel és megfelelő leányssal a tűz színhelyére sietett. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a tűzoltóság vize elfogyott, mint-hogy pedig 5 hordó a nagy fasort locsolgatta és onnan csak hosszabb idő múlva lehetett vizeit várni, s z a r a z o n kellett a tüzet lokalizálni, míg végre nagy nehezen a locsolásra alkalmazott hordók és fogatok között előkerült. Ilyen mizériák nagyobb baj esetén komoly következményekkel járhatnak

és ezen egy eset is elegendő tanúságot szolgáltat, hogy a tűzoltásra berendezett felszereléseket nem volna szabad egyébre is felhasználni.

* **Műkedvelő-előadás.** Az iparos ifjak tegnap este műkedvelő-előadással egybekötött táncvigalmat rendeztek a Margitfürdő disztermében saját pénztáruk gyarapítására. Szinrekerült Abonyi Lajos kitűnő népszínműve »A betyár kendője«. Az előadást, mely eléggé jól sikerül, keilő számú közönség nézte végig. Az előadást megelőzőleg Kovács Gábor szavalta Arany »Koldu-ének« cz költeményét, mely nagy tetszést keltett. Előadás után kedélyes táncvigalom köve kezett, melynek csak a reggeli órák vetettek véget.

* **Masiroznak a katonák.** A jelenleg Nagyváradon összpontosított 37. és 39. gyalogezredek ma hétfőn hajnalban vonultak el Nagyváradról a nagy gyakorlatokra. Drág-Csékén meghálnak s 22-én Szombatsagra, 23-án pedig Belényesbe vonulnak. Augusztus 31-ig Belényes és Vaskóh körn éken tartja a két ezred a gyakorlatokat s szeptember 1-én csatlakozik hozzájuk a hadosztályhoz tartozó többi ezred. Szeptember 1—8-ig a nagyhalmgyi területeken hadosztály-gyakorlatok lesznek s 9-én a végkifejlődés. Szeptember hó 12-én lefújnak s indulnak haza. Szeptember 16—17-én lesznek itthon a hadfiak.

* **Eltűnt fiatal ember.** K. J. debreceni lakos fia K. M. — kit városunkban széles körben ismernek — csütörtök óta eltűnt. A szülők kétségbeesve keresik a fiut, de mind ez ideig nem akadtak nyomára. Az apa most a rendőrséghez fordult, sürgősen kérve fia körözteset, a kinek különben odahaza minden meg van bocsátva.

* **Eljegyzés.** Cserecsenyés Sándor törekvő építőiparos folyó hó 19-én. Szombaton eljegyezte Nagy Lajos Péterfia utcza lakos, általánosan ismert jeles iparos polgártársunk kedves, szép leányát, Rózát.

* **Az erdőöri szakvizsga.** f. évi okt. 16-án délelőtt 9 órakor kezdődik Debreczenben, a vármegyeháznál. Jelentkezők hiteles bizonyítványokkal felszerelt okmányaik f. évi szeptember. 30-áig a királyi felügyelőhöz adják be.

* **Vásár Kaban.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Kaba községben a f. évi szeptember hó 6-ára eső országos vásár ez évben kivételesen f. évi szeptember hó 13-án tartassék meg.

* **Szerelmi história.** Takaros fehér cseléd állit be a rendőrségi hivatalba. Csak tépi, csak gyürköl a himzett zsebkendőjét, de sehogyszem találja a beszéd végét, hogy mint is kezdje el azt a nagy panaszt, amitől majd kette hasad a szive. Aztán csak mégis elkezd, hogy:

— Nagy az én bajom, tekintetes rendőrkapitány ur. Mert hát tetszik tudni, a Pista nekem örök hűséget fogadott a nyáron, aztán meg megszegte; másik nyarat sem éri el a fogadkozó hű szeretete, elhagyott engem hűtlenül.

Az volna azért az alázatos instanciám, hogy tessék csinálni valamit azzal a fiuval, hátha visszafordulna még hozzám a hűsége.

A rendőrkapitány átlátja, hogy bizony nagy a kis lány baja: de mégsem segíthet rajta, mert a szerelmet eltörölni nem lehet. Hanem azt a jó tanácsot adta, hogy — mert a Pista tiszt szolga egyik főhadnagnál — a gazdájának panaszolja be, ha a lelkére beszélné a hűségtelesség.

— Nem lehet, az instálom! fakad ujra sirva z megcsalott leány.

— Miért nem?

— Hat csak azért, mert a Pista meg a főhadnagy ur együtt jártak hozzánk, Pista

énhozzám, a főhadnagy ur meg a nagyságához; aztán a főhadnagy ur is hűtlen lett a nagyságához.

* **Budapest—Debreczen—Nagyvárad.** A Magyar Vendéglős és Kavés iparc, mely egyik legjobban szerkesztett hazai szaklap, legújabb számában hosszasan foglalkozik a debreczeniekkel. E g y r ő l - m á s r ó l rovatában jelent meg a fenti című cikk, amelyből mi is közöljük az alábbi részt:

Budapest—Debreczen—Nagyvárad. A czélszeű közlekedés ma már megengedi, hogy az ember mielőtt kiűzőt czélját elérí, ellátogasson kedveltjeihez is. Mert Debreczen a maga eredeiségében, vendégszeretével, magyar szívével es eszével nemcsak meghódított bennünket a tavalyi kongresszus alkalmával, hanem oly hálára kötelez barázdát szántott emlékeztünkben, hogy az ott mindig mélyen marad beyesve es onnan semmi sem képes kiirtani. Azért tehát utunkat Nagyvárad felé Debreczenen át tettük meg.

A derék ipar ársulati elnököt előre értesítettük arról, hogy a nyugdíjgyesület ügyében hivatalosan meglátogatjuk, azonban a debreczeni posta az egy nappal előbb feladott levelet előtűnk ép akkor kézbesítette kedves H a u e r Berczinknek, amikor megérkeztünk. Így tehát a közjó érdekében inkább csak egy szűkebbkörű bizottságban tárgyalhatunk es jól esik tudnunk, hogy össze Debreczenben már megalakíthatjuk a nyugdíjgyesületi választmányt, miután megvagyunk győződve róla, hogy a szívós elnök, ha valamit ír, azt ki is viszi. Hátha meg dr. B e n e d e k János kománk, a szellemes poéta, a kiváló fiskális es a vendéglősök érdekéit felkaroló jövendőbeli országgyűlési képviselőnk is támogatja nyugdíjgyesületünk komoly ügyét, akkor nemcsak biztos, de fényes is leend az eredmény.

A mi magát a várost illeti, az tavaly óta alig változott es csak az lepett meg bennünket, hogy egy magyar orpheumot találtunk a »Biká«-ban. Ez azt bizonyítja, hogy magyar szellemesség is tud hódítani, de meg azt is, hogy ma már vidéki jönevű szállodásaink kénytelenek jövedelmi forrásukat óriási anyagi áldozatok árán fenntartott orpheumokkal gyarapítani, esetleg a költségeket csak fedezni; vagy a mi nem lehetetlen, esetleg rá is fizetnek a mulatságra.

A mint e sorokat írom, hallom am, hogy M i l á c k e r Lajos barátunk kiadta a rendeletet: »Dolgozatok legények, holnap lesz a vásár« es rögvest mellem szegődik Debreczen fiatal irógárdája, hogy megmutassák a debreczeni vásárok specialitását a »fonatos« süteményt es a laczi-pecsenyét. Végig jártunk egy pár laczikonyhát, illetve sátra es az étvágyra gerjesztő debreczeni szépek ugyancsak megtraktáltak beonunket friss étellel es karczos itallal.

A jóllakottság érzetét csak emelte a pr.más, meg a kontrás es nagybögös egyveleges nótája, mert ahány sátor volt, annyifele muzikus játszotta a »szólót«, a maga tűzével a gazda füstölgő tüze körül.

Ilyen eredeti es magasztos hangulat mellett kellett otthagynunk Debreczen városát, hogy a vasut elvigyen Váradra. Meg is ígértük, hogy legköz lebb, még a kongresszus, előtt, el vándorolunk a kálvinista-Rómába.

* **Hangverseny Szoboszlón.** A hajdúszoboszlói kaszinó folyó augusztus hó 26-án a Pavillon disztermében hangversenyyel egybekötött táncestetélyt rendez saját pénztára javára. Belepti díj: személynként 1 frt, családjegy 2 frt. Kezdate pontban fél 8 órakor. A hölgyeket arra kéri a rendezőség, hogy egyszerű háziruhában jelenjenek meg. Felülfizetések a jótékonyczél érdekében közönettel fogadtatnak es hírlapilag nyugtáztatnak. — Műsor: 1. Nyitány. 2. Humorisztikus felolvasás. Tartja Pénztáros István ur. 3. A »Roue« férfi négyes, előadják: Káldy Imre, Bartók Gyula, Mayer Kálmán, Demjén Ferencz urak. 4. »A Jehova« Szavalja Fehér Gábor ur. 5.

Magyar népdalok. Trocsányi Béla ur czimbalom kísérete mellett éneklé Káldy Imre ur. 6. Magyar népdalok. Czimbalmon előadja Trocsányi Béla ur. Szűnet. 7. Hegedű szóló. Előadja Pólya László ur. 8. Vig monolog. Előadja ifj. Zsigmond Sándor ur. 9. La Favorite. Zongorán előadja Feltóthy László ur. 10. Dal a regemetről. Trocsányi Béla ur czimbalom kísérete mellett éneklé Fehér Gábor ur.

* **Mi van a bődönben?** — Érdekes eset történt Moholon. — V é k o n y János ottani lakos még 1898 év szeptember havában eladott V i k t o r Pál hentesnek 38 frt 40 kr. értékű sertést. — Viktor a húst el is mérte, de az árat csak nem tudta megadni. — Viktor pénz helyett ez évi február hónapban zálogul át adott egy 60 literes, egy 30 literes és egy 20 literes bődön, amelyek színültig zsirral voltak megtöltve. — Vékony többször felszólította adósát a zálog kiváltására, de miután az hajlandóságot nem mutatott, végre elvitte a bődönöket Paolov Arkadia szelmalmába lemérni. — Itt azután szép befedezés várt rá. — A mint a bődönbe a ta kanaljai belevájtak, hat uramfia, valamennyiből szép fekete föld került felszínre. — Viktor ugyanis, mivel nem volt elegendő zsirja, földet tömte meg a bődönöket, s csak a felületükre öntött 5—5 liter zsirt. — A furfangos csaló tettét a rendőrség előtt beismerte s azzal védekezett, hogy a szegény ember úgy segít magán, a hogy tud.

* **Harapós kocsis.** Mező Imre kocsis Krámer borméréseben iddógált. Mikor fizetésre került a sor, kijelentette, hogy nincs pénze. Szóváltás lett a dologból, majd verekedés, miközben Mező összeharapdálta a korcsmáros karját. A rendőrök kísérték be a harapós kocsist.

* **Nyomorék a vasuti állomáson.** Tegnap délután egy nyomorék félkezű koldos kéregetett. A koldulás egymagában is tilos, de annál inkább tiltva van notórius gazdaembereknek. Ilyen Kopkó Bálint csavargó is, a kiről itt szó van. — Teljesen ép testű e m b e r. egyik karját kabátja ujjá alá rejtette el és mint félkezű nyomorék fordult alamizsnaért a jószívű emberekhez. A vasuti rendőrség az alnyomorékot leleplezte s elfogta.

* **Vissza a második hazába.** Popini János 48-as honvédhadnagy, aki Braziliából tavaly tért vissza hazájába, a melynek szabadságharcát végig küzdötte, most ismét utban van második hazája felé. Popini egy felszázadot töltött Brazília ege alatt, az Equator közelében, ahol sötét és a hol annyira aklimatizálódott, hogy Magyarország hűvös éghajlatát nem tudta kiállani. Két évet töltött itt és a két év elteltével, a mikor látta, hogy a hideg éghajlat miatt folyton betegeskedik, elhatározta, hogy visszatér Braziliába. Jul. elején indult utnak a sokat hanyatott szabadságharcos, hogy egy Genuából induló hajón térjen vissza egykori lakóhelyére. Kolozsvári ismerősei adták össze neki egy akkori összeget, a melylyel elmehetett Genuába. — Ott hosszasan időzött, pár hétig használta a tengeri fürdőt, s most már az öreg 48-as egészen jól érzi magát, megerősödött. Utoljára Genuától irt levelet Kuszko Istvánnak, az Ereklje muzeum őrének, melyben tudatja, hogy mennyire fáj neki újra elhagyni hazáját, mert „bár országot világot bejárt, a magyarnak párját nem találta, de el kell mennie, mert ez alatt az éghajlat alatt nem tud megélni. Popini Genuában v ló tarkózkodása alatt Braziliából is kapott pénzt ottani ismerőseiől s így 12-diken a „Columbia“ hajóra szállott, mely Ro de Janeiroba, Brazília fővárosába viszi, honnan visszatér a régi lakóhelyére Tt. Jose de Compos-ba.

* **Csendélet.** Pongrácz Pál egy idő óta állandóan iszik. De hát ez nem volna baj, ha mint más ember vizet inna szomszagsából, ha-

nem Pongrácz uram pálinkát iszik, még pedig sokat. Mikor aztán beállt haza, akkor feleségét üti veri s a szegény asszony kénytelen menekülni. A minap is az utcán verte a feleségét s oly nagy népcsődületet idézett elő botrányos viselkedésével, hogy a rendőrségnek kellett közbe lépni, megmenteni a szegény asszonyt.

* **Tűz Böszörményben.** H. böszörményi tudósítónk írja hogy 19 én este 8 óra tájban a Sapka Varga István Bodnár-utca szegletén, az árokaljában lévő telken tűz ütött ki, melyet azonban csakhamar eloltották. A tüzesetről a következőket jelenthetem. Egy 4 öl hosszú, 2 öl széles a másfél öl maga kazal árpa s buza szalma gyuladt ki $\frac{3}{8}$ órákor. A tűz a kazal keleti részén keletkezett, mely a szomszéd telek kerítés mellett s egy árnyoda közelebbe van, a mely szomszéd telek szintén a Vargáé s ezen házban egy szabó lakik. Oldalról gyuladt ki a kazal s pedig úgy, hogy a tűz alul volt lerakodva s beégett a kazal közepébe majd egy öl távolságra s csak akkor vették észre a tüzet, mikor az a felső részre csapott át. Valószínűleg a tűz felől kellett elhárítani a szalmát, így sikerült nagy részét megmenteni. Érdekes, hogy a toronyörnek a Kossuth tere lakók kiabáltak fel, hogy jellezze a tüzet, így — pedig a tüztől jó távol laknak — hamarabb észrevették, mint a legnagyobb állású tisztviselők — a toronyban. A nyomozat folytat a gyanu oda irányul, hogy a tüzet gyújtogató s okozta. Legalább az S. Varga családtagjai ezt állítják. Egy embert láttak azon este, ki átugrott a kerítésen, a gyújtogatót bosszúból eredőnek hiszik, mivel két izben is rájuk törtek libakért, legutóbb is 4 libát loptak el tőlük s akkor egyik tolvaj a ház egyik tagjára is rátamadt s csak ennek segélykiáltására menekült el. Jól tudhattak a tolvajok, hogy a gazda cselédei a tanyán vannak. Ettől a támadótól eredhet a gyújtogató. Itt megjegyzem, hogy a városba egyesek nagyon sok szalmát hoztak. Esetleges nagyobb tűzvésznek elejé veendő jó lenne, ha a rendőrség vizsálatot tartana a városban s a ki sok szalmát hordott be az udvarára s szabályellenesen helyezte el, büntessék meg s aztán hordassák ki udvarukról a felesleges szalmát.

* **Elszökött testvérek.** F. hó 14-én elszökött B r nardín Lina 16 éves és Amália 12 éves gyermek. A hátság kiadta a körorzé-i rendeletet, de nem tudtak mindeddig nyomukra jönni. — Állítólag a kisebbik már Debreczenben tartózkodik. Ha valahova betérne egy fekete ruhás kis barna lány, kéri az elkeseredett szülők az illetőket, hogy a gyermeket a legközelebbi rendőrnek átadói sziveskedjenek.

* **Egy tanonc merénylete** Bodnár András kőmives tanonc ma reggel 6 órákor Győri József asztalossegédet, ki jegyesével, — Oláh Maria h.-böszörményi lakossal a hadházi utcán ment végig, itt as állapotban megtámadta egy késsel. Oláh Mariát szidalmazta s Győri Józseftől erővel el akarta venni. A támadó tanoncot letartóztatták.

* **Meghalt a vasuti kocsi.** Szakáll Péter vasuti munkás tegnap dében nagyon jól ebédelt. Ebéd után behuzódott egy vasuti kocsi-ban egy kis délutáni alvás miatt. Pár óra múlva munkástársai benéztek a kocsi-ba, a hol mozdulatlanul feküdt Szakáll Péter. Szívszélhűdés érte. A kórházba szállították hol ma d. u. fogják felboncolni.

* **A hullámsír.** Tegnap este 9 óra tájban a Ferencz-József-hidról egy uriasan öltözött, körülbelül 40 évesnek látszó ismeretlen férfi a Dunába vetette magát s nyomtalanul eltűnt a habok között. — Éjjel egy óra tájban a Vigadó előtt levő csavargózs-állomás közelében egy ismeretlen férfi közvetlenül a part szélére állva, revolverével főbelőtte magát. A szerencsétlen eszméletlenül rogyott a Dunába. A lövés dőreje felzavarta a közelben levő hajók matrózait, a kik csónakra ugorva, utána eveztek, és kifogták. Az öngyilkos azonban akkorra már meghalt. Az öngyilkos mintegy 30 évesnek látszó, középnagyságu, sovány termetű szőke haju, nagy bajszu, beretvált arczu, külseje után itélve, az iparos-csztályhoz tartoz-

hatott. Holte-tét beszallitották az orvostani intézetbe. — Ma reggel 5 óra tájban a Ferencz-József-hid budai feljárója közelében 27—30 évesnek látszó ismeretlen nő holttestét fogták ki a Dunából. Személyazonosságát nem tudták megállapítani. Az illető telt idomu, hosszú gesztenyeszínű haju, kék szoknyát, fekete derekat és H. betűvel jelzett inget viselt. Holttestét a rákoskereszturi újtemető halottas házába szállították.

* **Párbaj egy bélyegző miatt.** Szegeden párbajnak lett az okozója egy bélyegző, a melyet a marhapaszusok kiállításánál használnak, a mikor az álatokat a vásárra hajtják. A bélyegzőt, a melyen ez áll:

Ez az állat egészséges!

A napokban egy tréfás ur, a kinek jobb dolga nem akadt, magával vitte és a vendéglőben ráuyomta a szomszéd vendég udonat-ut czi linderének selyem-bélesére. A czilinder véletlenül leesett a szőgről és a pinczerek ötön ugrottak a felem lésre. A bélyegző nyoma feltűnt az egyiknek, elolvasta rajta az írást és mindjárt orba mutogatta több pinczertársainak. Egyszerűs óriási hahota reszkettette meg a vendéglőhelyiséget. A pinczerek ötön fogták és nézték a czilindert. A vendégek is figyelmesek lettek a kaczagásra és néhány perc alatt az egész vendéglő odaült a kaczagó pinczerekhez nevetni.

Ez az állat egészséges!

Hajtható a dorosmai vásárra! —

Ismetelték egyre.

A czilinder tulajdonosa észrevén hogy micsopa tréfának lett az áldozata, szomszédját, a kire a gyanuja irányult, mindjárt kérdővonta a melyből aztán szóváltás és lovagias ügy keletkezett. A párbajban szerencsére egyik sem sérült meg.

* **Gyilkos fegyencz.** Bécsből jelentik, hogy Haschek Adel 26 éves magánzónót tegnap éjjel a Schattenringen egy előtte ismeretlen férfi megtámadta és leszúrta. Segélykiáltásaira két boltőr sietett elő, akik a merénylőt lefogták. A késelőt Karl Edénék hívják, a ki nemrég a korneuburgi fegyházból szökött meg. Karl kijelentette, hogy a leányt megölte volna, ha bolti örök közbe nem lépnek. Később kitűnt, hogy a merénylő áldozatának személyére nézve tévedett s a késszurást egy rendőri felügyelet alatt álló lánynak szánta, mivel nemrég összeveszett s win ezért bosszút akart állni. A szerencsétlen leányt a kózkórházba szállították.

* **A szerb király házassága.** Nap nap tén foglalkozik a napi sajtó Sandor szerb király közelálló házasságával. Az utóbbi hetekben is e féle hírek keringtek, sőt a szerb kormányhoz közelálló sajtó is említett tett a király újabb házassági tervéről. — E híresztelés forrásának kipuhatóására irányuló nyomatások oly körülményeket derítettek ki, melyek nem nélkülöznek bizonyos komikus színezetet. Konstatáltak, hogy a belgrádi vámhivatalnál keresendő a házassági hírek forrása. Egy vámházi tisztviselőnek, kinek feladata a beviteli árak díjtételeit megállapítani, feltűnt, hogy az utóbbi időkben a konak címére, Sandor király számára nagyobb ruhaszállítmányok — frakk, szalon es egyéb öltönyök — érkeznek Neuländer K. és testvérei, budapesti szabó cég, udvari szállítóktól. Ebből a küldeményekből — ugymond — más következtetést levonni annál, hogy uralkodója házassági tervekkel foglalkozik — nem lehet.

* **Gyászír.** Vettük a következő gyászjelentést: Ménes Mihály és neje Lőrinczy Eszter, gyermekeik és a nagy szülő valamint számos rokonok nevében is fájó szívvel tudatják szeretett fiacskájuk Janikának f. hó 20-án történt elhunytát; temetése 22-én d. u. 3 órán leund N.-Hatvan utca 35. sz. haznál tartandó gyászszertartás után a Peterfia-utcai temetőbe.

* **Zeneestély.** Veres Tóni ujonnan szerzett zenekarával minden kedden a Bika szálloda éttermében, vasárnap pedig a Bika kávéházban tart zeneestélyt.

* **Díjlövészet.** 1899 aug. 20-án tartott lövészet díjat nyertek: Legjobb szeglovésessel Molnar Ferencz 1 db 10 kr aranyat. Legjobb mélylovés-sel Mészter István 4 koronát. Legtöbb körlovés-sel Fodor József 2 koronát.

* **Érdekes eljegyzés.** Egyik fővárosi tudósító nyomán megirtuk, hogy a fővárosi író és művészkörökben nagy szenzációt kelt az a hír, hogy a magyar íróvilág egyik legünnepeitobb alakja, a ki tul van a hetven éven, legközelebb eljegyzik az egyik fővárosi szinkör művésznőjét, a ki még csak tizenhét éves. A veterán író egyik művének előadása alkalmával lobbant szerelemre a fiatal művésznő iránt és habar családja mindent elkövetett, hogy kijózanítsák szerelméből, az öreg ur hajthatatlan maradt. Megkérte a kezét — és mint fővárosszerte beszélnek — a napokban megtörténik az eljegyzés is. A hír Jókai Mórról és Nagy Belláról, egyik magán szinképezet most elhagyott fiatal leányról szól. A Kisfaludy Színház vendégszerplői sorából néhány hónap alatt a Vigszínház művészeinek gárdájába került Nagy Bella kisasszony. Eddigélé sehova sem volt állandóan szerződve, de időközben Jókai Mór néhány darabjában lépett fel a budai szinkörben s ujabban a kosorus poeta Petőfi-prólogusának elszavalásával keltett feltűnést. A fiatal színész művésze fejlesztesére most állandó teret talált, mert a Vigszínház igazgatósága a minap kötött vele szerződést. — A fővárosi lapok eddig hallgatóak az esettel s csak egy pár cizelzett reá, mikor megróttá a Vigszínházat, hogy üzleti érdekből, egy közeli eseményre való tekintettel szerződte Nagy Bellát.

* **Időjárás.** meteorológiai intézet jelentése augusztus 20-án: az első legtöbb helyen folytatódott mennyisége azonban jóval kevesebb. Az idő változó és hűvös. 1—5 mm. Selmecebánya Kistarczal, Nagyszombat, O Gválló, Budapest, Keszthely, Zágráb Zombor, Pécs, Temesvár, Arad, Nagylak, Szatmár, Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyszében, Bóttalu 5—10 mm. Árvaváralja, Kismárk, Ungvar, Akna, Sziatina, Budapest, Keszthely, Ungvárt és Akna Szlatinán zivatar volt.

* **Ma zeneestély** tartatik a Corsó kávéházban Magyar Imre saját vezetése mellett.

* **Lapunk szerkesztősége, kiadóhivatala és a Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdája az Ipar és Kereskedelmi bank, piactutca 49. számú házában, a főpostával szemben helyeztetett át.**

Vendéglősök kongresszusa Nagyváradon.

— Debreczeniek kongresszuson. —

Debreczen, aug. 21.

A magyarországi vendéglősök és kávéosok e hó utolsó napjain tartják kongresszusukat Nagyváradon.

Életbe vágó — nagyon fontos ügyeket intéznek el ezen a kongresszuson — melynek jelentősége az egész ország vendéglőseire és kávéosaira kiterjed. Nagyváradon már készülnek a fogadtatásra, a mely rendkívül impozáns és lelkes lesz. Az ünnepek — mert ezzel lesz kapcsolatos a kongresszus — fényét nagyban emeli az a körülmény, hogy a nagyvárad pinczer-egylet ugyanakkor ünnepli fennállásának 25 éves évfordulóját. Eddigi számítás szerint több, mint 300 vendéglős és kávéos vesz részt a váradai ünnepeken.

A kongresszusra Debreczenből a következők jelentették be eddig részvételüket: Dr. Benedek János a pinczer-egylet ügyésze,

Milácker Lajos a «Bika» bérloje, Hauer Bertalan, Vetéssy Mihály, Privitzer József, Glück Adolf, Papp László, Kovács Dezső, Kiss Adolf, Weisz Vilmos, Vetéssy Bela, Lókodi Sándor, Németh András, Kemény János, Markus Jenő, Rosenberg Simon és Glück Henrik.

Színház.

Forrai operettje. A «libapásztor» szerzőjének új operettjét «Egyptom gyöngye»-t megszerezte Komjáthy igazgató előadásra. Az operett, mely a napokban kerül színpadra Máramaros-Szigeten — Debreczenben egyike lesz a szezon újdonságainak. A «Magyar Színház» aratott siker után azt jósoljuk, hogy a debreczeni közönség tetszését is meg fogja nyerni.

Komjáthy M. Szigeten. Komjáthy János társulata javában működik M.-Szigeten. Mint rendes tudósítónk jelenti Sziget elég jó nyári állomás az idén is, bár a nyomasztó pénzügyi viszonyok még most is hátráltatják a közönséget a színészet nagyobb mérvű pártfogásától. Ezzel szemben azonban Komjáthy igyekszik a legmagasabb igényeknek is megfelelni. Társulata a szokott egybevágó előadást produkálja, műsora pedig egészen új. A «Himfy daai», «Gyurkovics lányok» és a «Baba» vonzottak eddig zsúfolt hazákat. Különösen a «Gyurkovics lányok» aratott nagy sikert, melynek főszereplőit — Kiss Irént, Halmy Margitot és Komjáthy ovációkban részesítették. A társulat a jövő hó közepéig marad M.-Szigeten. A nevezetesebb előadásokról referatát hozunk olvasóinknak.

Kunhegyi redivivus. Mint értesülünk, Kunhegyi Miklós igazgató h.-nánási működésének befejezése után egy hónapra ismét H.-Böszörménybe tér vissza. Erre vonatkozólag a hajdu-böszörményiek lapja a következőket írja: Mint értesülünk, a társulat szeptember 1-jén visszajön városunkba egy havi időtartamra.

Ha a társulat nem e hó elején, hanem e hó 25-ike körül kezdte volna meg előadásait, szüretig jó szezon remélhetett volna városunkban. — Így is az utolsó heten már emelkedett a színház látogatottsága. — Kérdés, hogy a szeptemberi folytatás egy jó lesz-e, mintha megszokás nélkül működtek volna.

Tenyleg van a dologban valami. Sokszor maguk a kisebb vidéki színházak okai, ha a társulat dolga nem megy úgy, a hogy szeretnék.

Színészet H.-Nánáson. H.-Nánáson Kunhegyi Miklós munkácsi színházgató társulata működik elég kedvező pártfogás mellett. A pártfogást a jó erőkből álló társulat nagyon megérdemli. Színpad kerülnék a legjobb operettek és vígjátékok.

Hugó Károly művei magyarul. Egy kiadó czeg — mint értesülünk — arra vállalkozott, hogy Hugó Károly műveiből, a melyek eredetileg német és francia nyelven jelentek meg, egy teljes magyar kiadást rendez. Együttal felhívja a vidéki színházak igazgatóinak figyelmét arra, hogy a mennyiben az 1900. évben a Hugó darabjait óhajtják előadni, az örökösök lemondanak a tantieméről és ezek a vidéki színészek nyugdíj-alapját gyarapíthatják.

Megtorlás. czímen egy 1 felvonásos drámát fogadott el előadásra a kolozsvári nemzeti színház igazgatósága. A darab szerzője Szathmáry Zoltán, volt debreczeni újságíró, nagyváradai szerkesztő.

TANÜGY.

Tanítók gyűlései.

(Saját tudósítónktól.)

aug. 21.

Két tanítóegylet tartotta szombaton közgyűlést a fővárosban: az Eötvös-alap Országos Tanító Egyesület és az Állami Tanítók Országos Egyesülete.

Az ország tanítószámaának figyelme ezáltal inkább az Eötvös-alap Egyesület közgyűlésére irányul, mert ezen közgyűlésen tettek jelentést arról az örvendetes tényről, hogy a Tanítók Háza, a mely Magyarországon az első főiskolai internátus lesz a tanítók gyermekei részére, a Szent királyi-utca 47. szám alatt már épül és ötven tanuló fogad be november végén.

De nem hagyja figyelmen kívül a tanítószág a másik közgyűlést sem, a mely a tanítószág életébe vágó kérdéseket tárgyalta, a melyenek a tanítók fizetésrendezése, a nyugdíj revízió, a szolgálati pragmatika, a tanterv revízió és a tanítóképzés reformja.

Az Eötvös-alap Országos Tanító Egyesület közgyűlést Péterffy Sándor királyi tanácsos nyitotta meg. A közgyűlésen a kormány is képviseltette magát Kacskovics Mihály dr. miniszteri osztálytanácsossal.

Peterffy Sándor megnyitó beszédében kiemelte, hogy Wlassics Gyula kultuszminiszter ezidén 500 frttal többet, tehát összesen 1500 frtot bocsátott az Eötvös-alap segítő bizottságának rendelkezésére. Jelentette az elnök, hogy az Eötvös alap kebelében egy 2000 forintos külön alap létesítését határozta el az igazgatótanács, a mely alap a megboldogult Erzsébet királyné nevét fogja viselni, kamatisnak a felét a tagok fiainak, másik felét pedig a tagok leányainak szánták. A közgyűlés a level szövegéhez hozzájárult. Végül tudtul adja az elnök, hogy az igazgatóság megepipi a tanítók házat, szegény tanítók gyermekeinek felnevelésére.

Miután a közgyűlés elfogadta a bemutatott építési szerződést s annak aláírásával megbizta az elnököt, Péterffy bejelentette, hogy a Tanítók Háza a Szentkirályi-utca 47. szám alatt épül, hogy november hó 29-én már ötven növendék számára megoylik. Az internátus gondnokává a közgyűlés Józsa Mihályt választotta meg.

Ezután Ujváry Béla ismertette a Tanítók Háza létesülésének történetét és benyújtott egy javaslatot, a mely felsorolja az intézmény jövedelmi forrásait. E szerint minden tanító évenként három koronával járulna az intézmény fenntartásához, a tanító-egyesületek és körök pedig 10—10 frttal.

Bejelentésre került, hogy Eötvös Loránd báró az Eötvös-alapnak ajándékozta Eötvös József báró műveinek kiadó-jogát és a diszkiadás sajtó alá rendezésére országos bizottságot választottak, a melyek elnökei Wlassics Gyula miniszter, Jókai Mór és Beöthy Zsolt.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Az Állami Tanítók Országos Egyesülete Pestvármegye nagytermében ülésezett. Az elnöki széket Kozma László debreczeni küldött foglalta el és a kultuszminisztert Módosy Imre kir. tanfelügyelő képviselte. Benedek Mihály főtitkar terjesztette elő az évi jelentést, a melyből kitűnik, hogy a tanítószág sürgősen óhajtja kivinni a fizetésrendezést, a nyugdíj-reviziót, a felügyelet rendezését, a szolgálati pragmatikát, a tanterv revízióját, a tanítóképzés reformálását és minden erejét és legjobb tehetségét felhasználja e kívánságainak megvalósítására.

A közgyűlés a választások megejtése előtt elhatározta, hogy a kultuszminiszterhez emlékiratot intéz a fizetésrendezés ügyében.

A «Nemzeti Zeneében» a növendékek beiratása f. évi augusztus hó 30-ától szeptember hó 5-éig az intézet helyiségében (Budapest, IV. Ujvilág utca 14. sz.) naponként delelőtt 9—12 óráig történik. Ezen időn tul csakis külön igazgatói engedély alapján naponként délután 3—5 óráig. Mindkét nembeli növendékek felvetetnek az ének, zongora, orgona, czimbalom, hárfa, az összes vonós és fuvós hangszerek, továbbá az összhangzattani

zeneszerzési, zenetörténelmi és esztétikai tan-
szakokban, a vonósnegyes és zenekari iskolá-
lába, valamint az egyházi zene és lythurgiai
tantervekbe, Beiratási díj 6 frt. Budapest,
1899, augusztus hó 20-án. Bartay Ede kir.
tanácsos, A „Nemzeti Zenede” igazgatója.

Iskolai értesítés. A helyb. áll. főreál-
iskolában a folytatólagos beírások szept. hó
1., 2., 3. napjain délelőtt 8—12-ig tartanak
meg. Ugyanazon napon tartoznak jelentkezni
az osztályfőnöknél azon tanulók is, a kiket
az igazgató már július első napjaiban előzetes-
tesen felvett a tanuló sorába. A beírás alkalmá-
val minden tanuló az előző évi bizonyítvá-
nyát, a keresztlevelet vagy anyakönyvi kivonatot
és az ottani bizonyítványt, esetleg újra-
oltási bizonyítványt tartozik bemutatni. A fel-
vételnél az alsóbb osztályok tanulói az atya,
anya, gyám, vagy ezek helyetteseinek kísere-
tében tartoznak megjelenni. Az egy vagy két
tantárgyból bukott tanulók javító vizsgálatát
és a magánvizsgálatot, ugyszintén a felvételi
vizsgálatot, mely utóbbiakért 10 frt fizetendő,
f. hó 29., 30. és 31. napjain d. e. 8 óráig
és szükség esetén délután 3 óráig fognak meg-
tartatni. Fizetendő díjak: beiratási díj: 4 frt
85 kr., tandíj fejében évi 24 frt. A tandíj fél-
évenként 12 frtjával, esetleg négy részletben
6—6 frtjával is fizethető. A rendkívüli tantár-
gyakért járó díjak a tandíjjal együtt fizetendők.
Az iskolai év megnyitása szeptember 4-én
lesz; a tanítás pedig szept. 5-én kezdődik. —
Debreczen, 1899. ug. 15-én. Az állami főreál-
iskola igazgatója.

Törvénytörvények.

§ **A rablógyilkos menyasszony.** Irtunk
már a Kolmossy Róza szörnyű bűnéről. A
husz-esztendő leány meggyilkolta gazd-
asszonyát s a házát kirabolta. Aztán új
ruhában öltözködött s elment az esküvőjére a
templomban. A csendőrök az oltár előtt tartóztá-
tották le, onnét vitték a tömlőcsebe. Az eszé-
ki törvénytörvények kötéltalálra ítélte elvetemült
teremtést s ezt az ítéletet megerősítette a
zagrabi hétszemélyes tabla is. A király azon-
ban megkegyelmezett neki s büntetés helyett
székesfehérvárra szállították át. A rabló-
gyilkos leányt ma szállították el Székesfehérvá-
ra a fegyházba. Itt nagy tömeg várta meg-
érkezését. A csendőrök kocsin vitték a fegy-
felé. Utközben bucsusokkal találkoztak. A
szent ének hallatára zokogni kezdett a leány
s térdre esett imádkozott. A csendőrök nem
háborgattak imájában, csak akkor figyelmeztet-
tették mikor a bucsusok elhaladtak.

§ **Jaj de hunczuta német.** Ez a kezdete
annak a nótának, a mint a magyar igaz szív-
vel enekel s a mi miatt annyi kellemetlenség
volt már, hogy az egész kötetet összeírni. Ez
a nóta okozott kellemetlenséget most dr. Mol-
nár Karoly országgyűlési képviselőnek is. A
zombori vendéglőben több fiatal ember mul-
tatott, miközben elhúzták a cigányonnyal:
— Jaj de hunczuta német!

A vendéglőben katona tiszték is voltak,
a kik felháborodva követelték, hogy a cigány
a nótát hagyja abba. Dr. Molnár Karoly védel-
mében vette a fiatalembereket, mire két katonai-
tiszt provokáltatta. Az egyikkel pisztolypárbajt
vivott, a másikkal kardra veszekedett meg. E
miatt a zombori kir. törvénytörvények nyolcz napi
államfogházra ítélte el a képviselőt s ezt a
büntetést helyben hagyta a kir. kuria is. Mint
tudósítónk írja, dr. Molnár ma dél óta a
szegedi államfogház lakója. Most tölti le a
nyolcz napi büntetést.

§ **Etikett az államfogházban.** Az eti-
kett olyan mint a délszaki virág, minél ké-
nyesebb ta ajba kerül, annál finomabb a rü-
gyezés. A fogházban azonban felettebb ritkán
akadni a nyomara. A fegyházak lakóinak vajmi
kevés gondot okoz, azok rendesen künn
hagyják a többi emberi boldogsággal együtt a
világban. A rendőrségek dutyijaiban mar itt-
ott mintha feltűnének az etikett. — A vénebb
csirkefogónak átengedi a tapasztalatlan az el-
sőséget, ha a kapitány ur elé kerülnek, sőt a
tapasztaltabb rendőrök azt is tudják, hogy a
tekintélyesebb betörő számára a dutyi lakói

rezervált priesceket juttatnak. Szegedi leve-
lezőnk most az igazi, hamisítatlan etikett-
szellem diadalaról ír, a mely az ottani állam-
fogházba esett meg. Az államfogház tudva-
levőleg olyan lokalitás, a mely a helyett,
hogy ártana a renomménak, sokszor még kar-
rierhez is segít. A lakói rendszeren nagyságos
urak s kivált azok vannak nagyra ezzel a
titulussal, a kik künn a világban ritkábban
jutnak hozzá. Ilyen Klein Ödön pécsi, ideális
anarkista, akit öt hónapi államfogházra ítél-
tek izgatás miatt. Az elített sebogy sem tudott
elégé kifejezést adni a megalégedésének a
felett, hogy most milyen ur.

Végtere aztán elhatározta, hogy a neki
illetelmesen köszönő fogházörnek nem köszön
vissza. A fogház ör nem maradt adósa s most
már ő sem köszöntött az anarkistának. Teg-
nap reggel aztán Klein Ödön ráförmedt az
örmeztterre:

— Miért nem köszön maga nekem?
— Mert az ur sohasem köszön vissza.
— No majd megmutatom én magának,
hogy köszönnie kell. Vezessen át a börtön-
igazgató urhoz.

Az ör engedelmességet s a háborgó
nagyságos urat átkísérte a börtönigazgatóhoz,
ahol elpanaszolta a baját. A panaszt aztán
kommentálta a fogházör, a mire az igazgató
így szólt a panasztevő fogolyhoz:

— Ön a mi alárendeltünk s így az ör
köszönni ugyan nem taatozik önnek, de ha
megteszi, úgy ön azt tisztességből köteles
elfogadni. Ha ellenszegül, fenytetésben fog ré-
szesülni!

Klein Ödön azzal felelt, hogy az ellen
az igazságügyminiszterhez folyamodik. Mert
ő nagyságos ur és tudja, mit kíván — az
etikett. . . .

KÖZGAZDASÁG.

**Utazási kedvezmények a szegedi mező-
gazdasági országos kiállítás látogatói részére.**
Tudvalevőleg a m. kir. államvasutak igazgató-
sága a szegedi mezőgazdasági országos ki-
állítás, látogató csoportos kirándulók részére
olyforma kedvezményt engedélyezett, hogy a
m. kir. államvasutak összes vonalain az I. ső
osztályon H. osztály, II. ad osztályon III. osztályu
s III. ad osztályon fél III. ad oszt. vasuti jegy-
gyel utazhatnak a csoportos kirándulók. A
m. kir. államvasutak igazgatóságának legutóbbi
elhatározása folytán a Szegedi mezőgazdasági
országos kiállítás megtekintésére Szegedre
utazó csoportos látogatók kedvezménye uta-
zásához szükséges igazolványokat nemcsak a
kiállítási iroda, hanem a gazdasági egyesületek
és gazdakörök elnökei is kiállíthatják. —
Az igazolványok felmutatása ellenében fogják
az egyes állomások jegypénztárai a kedvez-
ményes utazási menrtjegyeket kiszolgáltatni.

Székely munkások ügye. A Románi-
ából tömegesebben visszatérő székely munká-
sok ügye mindinkább foglalkoztatja az erdély-
részi megyék intéző köreit. Miután ez idő
szerint többnyire mezei munkások azok, kik a
romániai silány termék következtében foglal-
kozást nem nyerhettek, fejtérszétést szándé-
koznak intézni a földművelésügyi miniszterium-
hoz, hogy a székelyeknek az ország azon vi-
dékein közvetítsen alkalmazást, hol munkaerőre
szükség van.

Sertés vásár.

Kőbányai sertés piac. Aug. 19. Ma-
gyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 400
kgm felüli) — kr. Közép p. kint 300—400
kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban
Fiatal közép (paronkint 251—320 kg. 42—43
kr. Fiatal könnyű paronkint 240 kg. sulyban
43—44 krig. Szerbiai: Nehéz p. kint 260 kg. f.
sulyban 43 1/2—44 krig.

Sertés létszám: 1899. évi Auguszt. hó 17.
napján volt készlet 43.151 darab, aug. 18.
felhajtott 970 drb, 1899 aug. 18-án elszá-
llított 677 db. 19-ére maradt 43.444 db. A
A hizott sertésüzlet irányzata változatlan.

Budapesti gabonatözsde.

Aug. 19.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u n a	kilós	Ár 100 kg.		kilós	100 kilogramm	
		frttól	frtig		frttól	frtig
Bánsági	ó	76	8.35 — 8.50	80	08.75 — 08.90	
"	"	77	8.55 — 8.70	81	08.95 — 09.00	
"	"	78	08.65 — 08.70	82	— — — —	
Tiszavidéki	ó	79	08.90 — 08.90	—	— — — —	08.95
"	"	76	8.35 — 8.50	80	08.75 — 0,00	
"	"	77	8.55 — 8.70	81	0885 — —,00	
Pestvidéki	ó	78	08.65 — 08.80	82	— — — —	08.85
"	"	79	08.70 — 08.90	—	— — — —	08.75 — —,00
"	"	79	8.25 — 8.40	80	— — — —	
Fehérmegyei	"	76	8.45 — 8.60	81	08.35 — 00.20	
"	"	78	8.55 — 8.70	82	— — — —	
"	"	79	08.65 — 08.75	—	— — — —	
Fiácskai	ó	76	8.55 — 08.65	80	— — — —	
"	"	77	0.90 — 8.00	81	00 — — 00 —	
"	"	78	0.00 — 00.00	82	0000. — —,00 —	
Északmag	"	79	0.00 — — — —	—	— — — —	
				80	— — — —	
				81	— — — —	

	Min. hekt.-ben	Arkilogram		
Rozs elsőrendű	uj	70—72	6.60	6.70
" másodrendű	"	—	6.50	6.60
Árpa takarmánynak	"	60—62	5.80	5.90
" égetni való	"	62—64	5.40	5.90
" serfözdei	"	64—66	7. —	0.00
Zab	uj	39—41	5.80	7.25
Tengeri bánsági	uj	—	4.60	4.85
" más nemű	"	—	5.50	5.70
			11.70	12.20
Répcze bánsági	"	—	4.15	4.45

Ki akar egészségben megőregedni?

A mezei munka általában egészséges az
asszonynak is, a férfinak is és a földműves
életében megvan minden jó egészségügyi kö-
vetelés. De ezzel a munkával sem szabad
visszaélni és nem szabad az embernek magát
tuleróltetnie, mert különösen az asszony, ha
bizonyos kort elért, gyorsan elveszti életere-
jét. A vér szegényes lesz, ereje egyre kevesebb
és ennek gyakran különféle betegség a követ-
kezménye. Az előrehaladottabb korban való
tulságos megerőltetésnek reumatikus fájdalom,
étvágyhiány és almatlanság, fájás, lélegzési
zavar, oldalszurás stb. a szomorú követke-
zménye. Brunel Cézár földbirtokos Ginasser-
visben, (Rians-Kanton, Var-Franciaország),
ennek bizonyosságul hatvannégyéves öregany-
nyáról ír nekünk, a kinek egészsége a nagy fa-
radalom következtében veszedelmesen meg-
rongálódott, úgy, hogy napi munkáját sem
folytathatta.

— A legkisebb mun-
ka, ezt írja levelében,
kimerítette, a járás ne-
hezére esett és csak
nagynehezen tudta a
ház lépcsőjét meg-
mászni. Minden kiste-
hertől elfulladt és ol-
dalszurást kapott. —
Mindig hideg borzon-
gatta, nem volt ét-
vágya, — nem tudott
aludni és állapota egé-
szben kétségbe ejtette. Egy napon, a mikor
ismét meglátogattam, azt a kívánságát fejezte
ki, hogy Pink-pilulát szeretne bevenni. Azt
bizem, mondotta, hogy ez a szer, melyről
annyit beszélnek, a javamra lesz. Azonnal
megszereztem neki a Pink-pilulát. Nemsokára
lényeges javulás állott be és aranylag rövid
idő alatt tökéletesen helyreállott az egészsége.
Étvágya visszatért, arca visszakapta egész-
séges színét, álma jó és nincs fájdalma. Ez
idő óta kifáradás nélkül ismét dolgozik. Ezt
a levelemet bátran közzéteheti.

A Pink-pilula új erőt ad a vérnek, me-
lyet képessé tesz arra, hogy sok, a vér gyön-
gesége előidézte betegséggel sikeresen meg-
küzdjön. Használata megszünteti a sárgaságot,
vérszegénységet, idegbajt, reumatizmust stb.
A Pink-pilula kapható Magyarországon a leg-
több gyógyszertárban. Egy doboz ára 1 frt 75
kr. és hat doboz 9 frt.

Magyarországi főraktár: **Török József**
gyógyszertárban, Budapest, Király-utca 12.

